

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

8 Formula meditandi circa orationes Vocales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

FORMVLA MEDITANDI
orationes vocales.

C A P. VIII.

QVONIAM Magistri rerum spiritualium consulere solent iis, qui desiderant attentè & cum fructu recitare orationes vocales, vt de iis meditentur, sicut B. P. N. Ignatius in Exercit. Spirit. libro præscribit, existimaui formulam aliquam illius præscribendam. Materiam autem loco assumpsi Dominicam Orationem, eo quod ab omnibus creberrimè solet recitari.

Principio ergo facto à prima voce, Pater, Intellectus discurrens dicit Hoc nomen appellatiuum est, & considero conuenienter hanc appellationē tribui Domino Deo. Primo, quia si patrem vocamus eum qui nos generauit, & corpus tantum produxit, quāto magis Pater erit Deus, qui solus creauit animam nostram longè corpore nobiliorem. Itaq; Patrem vocamus, quia contulit nobis esse naturale. Secundo, quia nobis impertit etiam esse supernaturale, nempe gratiam iustificantem, de quo esse loquens

Ioan. 3.

cu Nicodemo dixit. Nisi quis renatus fuerit

ex

in aqua & Spiritu sancto, nō poterit intrare in regnum caelorum. Longius vero progrediens ait, si Deus est pater, sequitur nos esse filios secundum illud Apostoli *Accepistis spiritum Rom. 8.* adoptionis filiorum, in quo clamamus, *Abba pater.* Et Ipse enim spiritus testimoniū reddit spiritui nostro, quod sumus filij Dei. Atque hic prorumpit in colloquium cum anima sua prae laetitia summa gestiente, in hanc formam, Maximum quaestū fecisti anima mea, quod cognoveris Deum tibi esse Patrem, inde enim sequitur nobilissima dignitas, nempe te esse eius filiam, ut testatur S. Iohannes *Ut filij Dei nominemur & simus.* Et quod multo magis mirandum est, in tua potestate esse positum, ut ius filiae consequare. *Dedit eis,* inquit B. Iohannes, *potestatem filios Dei fieri.* Ama ergo illum, & honora, cum per os *Mal. 26.* Malachiae dicat. *Si Pater ego sum, ubi est honor meus?* Ac confidenter ab eo necessaria postules, quia uti benignus Pater tibi succurret. Idecirco siquidem apud B. Lucam dixit, *Si vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filij vestri, quanto magis Pater vester caelestis, dabit spiritum bonum petentibus se.* Satis de prima voce, transeo ad secundam

Rom. 8.
1. Ioh. 2.
Mal. 26.
Luc. 11.
 quod

NOSTER Considero, inquit, intellectus,

quod dicat *noster*, non *meu*. Primo, quia Deus omnes nos generavit & regeneravit. Secundo, vt innueret, quod debeamus nos mutuo fraterno amore prosequi, quandoquidem sumus eiusdem Patris filii. Atque hic aliud Colloquium habet cum anima mea, tibi tot esse fratres, & in cœli patrimonio cohæredes: cum enim ille sit infinitus & immensus, infinitos quoque homines superabundanter locupletare potest: imo hoc amplius exultare debes; quo enim copiosior numerus extiterit beatorum, hoc cuiusq; beati gloria magis augetur. Ibi siquidē quilibet tantopere gaudet de aliena, ac de propria gloria. Atque hæc merces propria est amoris fraterni, quem in hac vita coluerunt, & facit omnia communia.

QUI ES IN CŒLIS Intellectus primum indagat conditiones huius ciuitatis, vel palatii, & inuenio Dauidem eam appellare gloriosam. *Gloriosa*, inquit *dicta sunt de te ciuitas Dei*. Et alibi dicit, se ex solo atrii cœlestis aspectu animo defectum fuisse. *Defecit anima mea in atria Domini*. Et consequenter subdit. Credo sic proptus esse, quandoquidem inferioribus domiciliis, quæ sunt quasi illius stabula, hoc est, huic mundo tam nobilia laquea-

Psal. 86.

Psal. 83.

na concessit, innumeris, splendidissimis-
que ornata stellis Longiu que pergens, vi-
deo, inquit, speciatim alicubi descriptam
huius habitationis pulchritudinem sub no-
mine ciuitatis. *Ciuitas*, habet Apocalypsis, *Apoc. 12*
inquadro posita est. & erat structura muri e-
ius ex lapide iaspide? ipsa vero ciuitas au-
rum mundum, simile vitro mundo. & fun-
damenta muri ciuitatis omni lapide pretioso
ornata. Et duodecim porta, duodecim mar-
garita sunt per singulas, & singula porta e-
rant ex singulis margaritis, & plateas ciuita-
tis aurum mundum tanquam vitrum perlu-
cidum. Et ciuitas non eget sole, neque lu-
na, ut luceant in ea: nam claritas Dei illumi-
nauit eam, & lucerna eius est agnus, & porta
eius non claudentur per diem: nox enim non
erit illis.

Atque hic prorumpe in Colloquium
cum variis sanctis; initio facto à Dauide.
Merito ô gloriose rex amore huius patriæ
incensus, desiderioque citissime eo perue-
niendi dixisti. *Quando veniam, & apparebo Psal. 41.*
ante faciem Dei? Tu queque Apostole
Paule desiderasti cito vita hac defungi, vt
eo pertingeres, *desiderium habens dissolui, Phil. 1.*
vt scribis ad Philippenses, *& esse cum Chri-*

D d sto.

sto. Sicut & tu propheta sancte doluisti in
 Psal. 119. dicens. *Heu mihi quia incolatus meus pro-*
longatus est, habitavi cum habitantibus Ce-
dar, mihi incola fuit anima mea. Et conuer-
 sus ad mundanos ait. Infelices filii Adæ,
 qui huius mundi illecebris immerfi, men-
 tis oculos non attollitis ad contemplan-
 das immensas delicias, quibus sancti in o-
 mnem æternitatem perfruuntur in cœ-
 lo: & quamuis ad breue tempus nonnun-
 quam attollatis, tamen iam capti dulce-
 dine corporalium, spiritualia bona con-
 temnitis, vobisq̄ue euenit, quod Salomon
 Proo. 22. in Prouerbiis scribit, *Anima saturata calca-*
bit sanum.

SANCTIFICETVR NOMEN TVVM Intel-
 lectus assumpta similitudine de filiis car-
 nalibus, accommodat spiritualibus dicens.
 Quemadmodum illi, dum sunt probi & vir-
 tute præditi conātur euehere parentes suos
 ad honores: sic hi omnibus viribus contem-
 dere debent, vt nomen sanctum Dei patris
 ipsorum ab omnibus creaturis celebretur
 & glorificetur, quia omnium est creator,
 Pater & patronus. Longiusq; procedens, di-
 cit. Video id imprimis præstari debere à me
 ad meâ & proximi salutē, conuenienter illi
 admo-

admonitioni Christi. *Sic luceat lux vestra co-* *Matt. 5.*
ra hominib. Et videant opera vestra bona, &
glorificent patrem vestrum, qui in caelis est.

Vnde persuasa voluntas dicit. Scio bona
 proposita hoc meliora esse, quo sunt ma-
 gis de particularibus rebus. Itaq; propono
 me deinceps sermonem cum aliis habitu-
 rum de rebus spiritualibus, monente id S. Pe-
 tro in priore epistola. *Si quis loquitur, tan-* *1. Pet. 4.*
quam sermones Dei.

Secundo, statuo me
 adiuuante diuina gratia ad gloriam DEI
 directurum omnes actiones meas, etiam
 eas, quæ ad tolerandam vitam sunt neces-
 sariæ iuxta consilium Apostoli. *Sive editis,* *1. Cor. 13.*
sive bibitis, sive aliquid aliud facitis, omnia

in gloriam Dei facite. Tertio, & ultimo co-
 nabor eum, etiam in omni conuersatione
 glorificare, secundum illud monitum B. Pe-
 tri. *Conuersationem vestram inter gentes ha-* *1. Pet. 24.*
bentes bonam, Et in eo quod detrectant de vo-
bis, tanquam de malefactoribus, ex bonis ope-
ribus vos considerantes glorificent. DEVM.

ADVENIAT REGNUM TVVM. Videtur
 mihi, inquit Intellectus, nomine Regni
 posse intelligi & Regnum Gratia in hac vi-
 ta, & Glorie in altera. Pro primi declaratio-
 ne Memoria profert locū B. Matthæi, *Qua-* *Matt. 6.*
rite primum Regnū Dei, Et in istis a eius. Hoc

- enim regnum gratiæ consistit in iustitia, pace & gaudio, teste Apostolo *Regnum dei, inquit, non est esca & potus, sed iustitia, pax & gaudium.* De quo Christus apud B. Luc. dixit.
- Luc. 17. Regnum Dei intra vos est.* Pro altero autem Regno Gloriæ propono, ait Memoria S. Paulum, qui vno coniectu oculorum in illud facta, vnaque guttula delibata, in has laudes erupit. *Nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus diligentibus se.* Et alibi dicit.
- 2. Cor. 12. Audisti arcana verba, quæ non licet homini loqui.* Itaque aestuans desiderio illius possidendi cupiebat cito dissolui, eoque potiri. Atque hic transi in Colloquium cum voluntate dicens. Quoniam, quæ tua imbecillitas est, non es tam feruens, vt cupias dissolui, & paradisi delitiis perfrui, saltem conare aliquando saltem degustare illud permentis cogitationes secundum exhortationem Apostoli. *1. Cor. surrexistis cum Christo, quæ sursum sunt, quaerite, & ibi Christus est in dextera Dei sedens: quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.*

FIAT VOLVNTAS TUA. Oramus; inquit Intellectus, hac petitione, vt à nobis hominibus fiat voluntas Dei in terra, haud secus quam ab Angelis præstatur in cælo, non modo

modo in prosperis rebus, sed etiam in ad-
 uersis Et hic Memoria subministrat exem-
 plum Iob qui illam compleuit in aduersis *Iob. 1.*
Dicens. Dominus dedit, Dominus abstulit.
Sicut Domino placuit, ita factum est. Sit no-
men Domini benedictum. Exemplum Chri-
 sti, qui in oratione in horto, licet dixisset. *Matt. 26*
Pater si vis, transfer calicem hunc à me. Ta-
 men subiunxit. *Non mea, sed tua voluntas*
fiat. Ac voluntas dicit. Tanto amore Deum
 complector, tantoque desiderio teneor per-
 ficiendi eius voluntatem, quanto teneri
 possem lautum cibum degustandi, ut pos-
 sim imitandi Christi causa cum ipso dicere.
Meus cibus est, et faciam voluntatem patris
mei. Longius inde pergens Intellectus, in- *Ioan. 1.*
 dagare conatur qualis sit Dei voluntas Et
 Memoria illi proponit illud B. Pauli ex
 priore epistola ad Thessalonicenses *Hac est 1. Thef. 4*
Voluntas Dei, sanctificatio vestra. Hic igitur
 Intellectus deberet primum inquirere, in
 quo consistat hæc sanctificatio. Secundo,
 quibus mediis paretur Tertio, quibus mo-
 dis impediatur, & alia similia, quæ breuita-
 tis causa omitto. Contentus sum sola pæ-
 fatione malitiæ voluntatis propriæ, quæ
 se opponit diuinæ, & sic describitur. Volun-
 tas propria est, qua quis vult quippiam,

Dd 3 quod

quod non est voluntati diuinæ consentaneum, nec prodest proximo, sed tantum sibi. Vnde merito B. Bernardus eam appellat *Leporam*, quoniam sicut hæc leprosum reddit abominabilem, sic voluntas propria reddit nos abominabiles Deo, & dignos qui aeterna damnatione puniamur. Et ideo dictus Sanctus subiunxit. *Tolle propriam voluntatem, & infernus non erit.* Atque hic prorumpit in colloquium contra propriam voluntatem, dicens. O maledicta, & centies millies maledicta propria voluntas apage te hinc, & in infernum domum tuam recede, quo soles tuos sequaces protrahere.

PANEM. Hac voce, ait Intellectus, primo postulamus panem materiale pro corpore sustentando, deinde quicquid ad sustentationem eandem pertinet, vt vestes, domicilium, &c. conformando se Apostolis, qui solis illis erant contenti, vt testatur *2. Tim. 6.* S. Paulus, cum ait. *Habentes alimenta, & quibus vegamur, his contenti simus.* Vnde voluntas. Propono, inquit, me, ad quemcunque statum peruenero, operam daturum, ne inexplebili opum cupiditate irretiar, vt immunis reddar à laqueis diaboli. *Qui enim soluat diuites fieri, teste Aposto- lo, 10.*

1. Bid.

lo., *incidunt in tentationes, & in laqueum diaboli.*

Progrediens porro Intellectus sic loquitur. Sicut Saluator, dum sanitatem restitueret corporibus, conferebat & animis eorundem salutem, imo illam ad hanc referebat, uti ipse declaravit in paralytico, cui sanato dixit *Sanus factus es totus, tam noli amplius peccare.* Sic nunquam credā Dominū hic tantū voluisse docere ad sustentandum corpus petendū esse panem, sed voluisse etiam peti panem animæ spirituales. Qui mihi nunc videtur posse esse duplicis generis, ut vnus sit verbi Dei, alter verò sacratissimum corpus Domini in S. Eucharistia. Pro confirmatione prioris panis Memoria illud apud B. Matthæum suggerit Non in solo pane *Etuis homo, sed in omni Verbo, quod procedit de ore Dei.* Circa quod ita discurret Intellectus Qui manducat ex hoc pane libenter, potest probabiliter credere se esse in numero prædestinatorum. dicit enim Christus apud B. Ioannem, *Qui ex Deo est, Verba Dei audit.* Contra timere debet se esse in numero reprobōrū, qui non manducat libenter, quales erant, quibus dixit Dominus. *Propterea Vos non auditis, quia ex Deo non estis.*

Dd 4 Huius

Huius panis inopiam, inquit Memoria, minatus est Dominus populo suo per os prophetæ Amos dicentis. *Ecce dies venient, dicit Dominus, emittam famem in terram, non famem panis, neque sitim aqua, sed audiendi Verbum Domini.* Et prosequens intellectus discursum de altero pane S. Eucharistiæ dicit. Non voluit nos docere Dominus, ut hunc panem peteremus; magnam enim illius copiam reliquit, tum instituendo sacerdotes, qui eum usque in finem mundi consecrarent & conferrent, iuxta promissionem illam. *Ego ero vobiscum & que ad consummationem seculi:* tum quia ipse inuitat nos ad illum accipiendum dicens. *Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis.* Immo, apud B. Ioannem comminatur mortem æternam ab illo abstinens. *Nisi manducaueritis carnem filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Verum voluit nos postulare abundantem gratiam, ut dignè illum sumere possemus. Quibus rebus persuasa voluntas ait. *Statuo me magno ardore animi à Deo petiturum, ut mihi hoc auxilium non deneget, quo frequentatione sacræ communionis illa donorum cœlestium, quam secum affert, copia perfrui queam.*

NOSTRYM.

Amos 8.

Matt. 28.

Prov. 9.

Ioan. 6.

NOSTRUM. Iusti, inquit Intellectus, merito hunc panem possunt appellare *Nostrum*, licet Christus appellarit suum cap. 9. *Venite comedite panem meum*. Cum enim simus facti eius fratres, omnia quoque facta sunt communia.

QUOTID ANVM. Hoc, ait idem Intellectus, æquè de corporali ac spiritali pane intelligendum est Itaque uti ille quotidie, sic hic quotidie sumendus esset. De contrario enim vsu dolet Cyprianus, scribens. *Si quos* Ambr. l. 5. de sacr. c. 4.
tidianus est panis, cur post annum illum sumis? Hic Memoria dicit. Memini B. Mat. Mart. 6.
thæum, ubi alii quotidianum, legere, *super-*
subst. antialem. Qua varietate, ait Intellectus, indicatur & huius cœlestis panis nobilitas, & supernaturalis effectus gratiæ, quæ confert dignè communicantibus.

DIMITTE NOBIS *debita nostra*. Duo debitorum genera, ait Intellectus, debemus Domino Deo. Primum est culparum & iniuriarum delinquendo S. D. M. illatarum, quas præcipuè hic petimus nobis condonari: easque libenter & promptè condonat, rectè ad petendū comparatis, imo nonnunquam præuisa tali præparatione condonat, antequam petatur, sicut David de se confitetur. *Dixi, inquit, confitebor aduersum me* Psal. 38.

D d s inin-

iniustitiam meam Domine, & tu remisisti impietatem peccati mei. Ad exercendam hanc condonationem culpæ Dominus instituit sancta sacramenta, & speciatim S. confessionis. Alterum genus debitorum, continet pœnas luendas in Purgatorio pro peccatis venialibus, vel pro mortalibus, per penitentiam condonatis, idq; in compensationem damni, quod conati sumus inferre delinquendo Quod autem Deus nullo damno afficiatur, inde prouenit, quod damni capax non est. Has igitur pœnas etiam petimus nobis remitti.

SICVT & NOS *dimittimus debitoribus nostris.* Adiunxit, inquit Intellectus, hanc similitudinem Dominus precationi, vt intelligeremus efficacissimum medium ad exorandam nostrorum peccatorum à Deo veniam esse, si vicissim inimicis nostris iniurias nobis illatas remittamus. Id enim disertè apud B. Lucam monuit dicens. *Dimittite, & dimittimini.* Et, *si non dimiseritis hominibus, Pater Vester dimittet vobis peccata vestra.* Idq; confirmat parabola serui, qui vbi obtinuit maximi debiti condonationem à Domino, nihil tamen exiguo debito conferui remittere voluit. vbi S. Augustinus. *Quoniam Veritas, inquit, mentiri non potest, qui ad tam magnum*

Luc. 6.

Matt. 6.

Matt. 6.

magnum tonitruū non expergiscitur, non dormit, sed mortuum est. Atq; hic Voluntas. Propono. ait. me abrasurum, immò radicitus è corde euulsurum omnem rancorē vel auersionē ex quacunq; etiā minima offensa exortā, vt Dominus quoq; vicissim me liberet omni debito culpæ & pœnæ. Spondeo etiā me operam daturū, vt quos nouero inter se esse discordes, quamprimū reconcilientur.

ET NE NOS *inducas in tentationem.* Id primum pro certissimo habeo, inquit Intellectus, Deum neminem tentare ad damnum nostrum. Sed Memoria contra obicit verba B. Iacobi dicentis. *Ipseneminem* Iac. 1.
tentat, itaque videtur superuacanea hæc petitio. Vbi intellectus ad duo illa concilianda Deprehēdo, inquit, B. Iacobum loqui de tentatione noxia, nam paulo ante dixit. *Deus enim intentator malorum est.* Secundo hac petitione non peti ne tentationes veniant, sed ne veniant noxiæ, vt indicat verbum *INDUCAS*. Nam tentari, quando abest periculum lapsus, salutare est & proficuum. *Qui non tentatur*, ait Salomon, *quid* Eccl. 34.
scit? Et ideò tentatione pulsati, gaudere potius debemus, quam dolere. *Omne* Iac. 1.
gaudium, inquit B. Iacobus, *existimate fratres, cum in varias tentationes incideritis.*

Perimus

- Petimus ergo, ne succumbamus tentationibus, sicut Christus petere docuit discipulos in horto dicens *Vigilate & orate, ne intretis in tentationem*. Progressus autem longius Intellectus adiungit. Tentationem multū prodesse, quia si ei resistamus, adauget meritum & gratiam in hoc mundo, & gloriam æternam in cælo, ut docet idem B. Iacobus. *Beatus Vir*, inquit, *qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam gloria, quam promissit Deus diligentibus se*. Vbi Memoria appositè ait. Memini S. Paulum in altera ad Timotheum epistola propter expugnatas tentationes magna sibi promittere. *Bonum*, inquit, *certamen certavi, cursum consummaui, fidem seruaui: in reliquo reposita est mihi corona iustitia, quam reddet mihi in illa die iustus iudex*. Intellectus vero longius procedens, animaduerto, inquit, Deum, ut bonus exitus tentationum sit, eas temperare secundum cuiusque vires. Vnde B. Paulus *Fidelis*, ait, *est Deus, qui non permittit vos tentari supra id, quod potestis, sed faciet cum tentatione prouentum*. Tamen cognosco, addit, necessarium esse, ut nostris quoque partibus non desimus. *Non enim coronabitur*, ait Apostolus idem, *nisi qui legitime certauerit*. Sicut & ipse

& ipse suis non defuit, dum scribit, *Castigo 1. Cor. 9. corpus meum, & in seruitutem redigo.* Quæ castigatio non tantum posita est in diuerberando corpore, sed etiam in cauendis omnibus rebus, quæ possint nos à virtutum studio arcere, sicut ibidem Apostolus declarat exemplo certantis in stadio. *Omnis, inquit, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet, & illi quidem & corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.* Vltimo adducit Memoria dictum Iob *Militia est vita hominis super terram.* Ex quo, inquit Intellectus, colligo necessarium esse in hac vita sustinere tentationes, si vita sit militia, vel vt versio alia habet, ipsa tentatio. Confirmorque in hac sententia, dum confidero ex duobus primariis tentatoribus, vnum semper nos circuire, nempe diabolum, vt tradit S. Petrus, dum ait. *Fratres, sobrii estote, & vigilate, quia aduersarius vester, diabolus tanquam leo rugiens circuit, quarens quem deuoret.* Patulis vnumquemque oculis semper obseruat, vt quamprimum aliquem ad tentationem dispositum offenderit, ei insiliat. Sicut fecit Domino nostro in deserto agenti: quem simulatque aduertit esurire, cum ieiunasset 40. diebus, & 40. noctibus, vt habet

B Mat

Iob. 7.

1. Pet. 5.

Matth. 4. B. Matthæus, tentauit in gula. Et idcirco credo mox post vocem *ESVRIIT* adiungi *Et accedens tentator dixit ei. Si filius Dei es, dic Et lapides isti panes fiant.* Tamque frequens apud illum est tentandi vsus, vt nomen obtinuerit tentatoris, vii & hic appellatur. Alter Tentator est caro nostra, vt indicat B. Iacobus. *Vnusquisq[ue], inquit, tentatur à concupiscentia sua abstractus, & illectus.* Qui tentator non est extra nos, vt dæmon, sed intra nos, vel potius nos ipsi.

SED LIBERA nos à malo. Considera, ait Intellectus, posse malum aliquod contingere, primo corpori nostro, vt morbos, persecutiones, & similia: deinde personis nobis sanguine iunctis, vt patri, matri, filiis, cognatis, &c. Adhæc potest nobis malum aliquod euenire quoad fortunas, famam & existimationem. Quibus omnibus obrutus fuit B. Iob. In altera vita quoque possumus puniri pœna vel Purgatorii, vel inferni. Ab omnib. igitur his malis petimus à Domino liberari.

Ad similitudinem huius Meditationis quilibet poterit de quauis alia oratione meditari. Hæc autem concludi potest hoc Colloquio. Domine, quia docuisti nos
istam

MEDITANDI PARS II. 43^r

istam Orationem, vt disceremus modum
quem in re aliqua à te postulanda tenere
deberemus oro te vt gratiam mihi largia-
ris eam cum debita attentione & re-
uerentia instituendi, ac petita
impetrandi.

PATER NOSTER.

AVE MARIA.

PARS.